

## ARKWORK – School of Archeology

У Атини је од 6. до 11. новембра 2017. године одржана Школа археологије под називом ARKWORK Athens 2017. Студенти постдипломци из Србије, Грчке, Кипра, Израела, Њемачке, Аустрије, Финске, Пољске и Босне и Херцеговине (Републике Српске) имали су прилику да слушају предавања о дигиталним инструментима и њиховој употреби у археолошким истраживањима. Било је ријечи и о самој методологији археологије као науке и њеној повезаности са другим дисциплинама које изучавају прошлост.

Цијели програм је био конципиран тако да су студенти слушали предавања професора, затим обилазили историјске споменике и локалитете, након чега су у групама излагали своје идеје и будуће пројекте.

На часовима који су били посвећени значају и примјени дигиталне опреме у истраживањима, професори су представљали своје пројекте и лична искуства рада са теренских истраживања. Било је ту говора о 3D представљању старих споменика и очувању културне баштине (стари град Масада у Израелу), затим развоју етнографије у оквиру археолошких истраживања (у Њемачкој и Великој Британији). Приликом обиласка древне Агоре, студенти су имали прилику да виде управо један такав вид примјене технологије, у којем се ствара виртуена реалност и на тај начин олакшава истраживање.

Слободно вријеме студенти су искористили за дружење и размјену идеја, те обилазак невјероватних споменика класичне културе, којих је Атина препуна.

Пројекат Arkwork ће бити настављен и сљедеће године.

**Дејан Дошлић**

**XXXIV Сусрети позоришта/казалишта БиХ – Брчко**

На овогодишњим Сусретима, у такмичарском дијелу, одиграно је осам представа из Босне и Херцеговине, Србије, Хрватске и Црне Горе, у периоду од 16. до 24. новембра. Улога селектора XXXIV Сусрета припала је проф. др Алмиру Башовићу.

Овогодишњи мото сусрета гласио је: *Град у театру, театар у граду*. Професор Башовић један такав избор образложио је сљедећим ријечима: „Пошто се театар од свог почетка везује за феномен града и пошто у времену кризе театар као умјетност увијек пропитује мјесто које заузима у друштву, одлучио сам да мото овогодишњих казаличних/позоришних сусрета у Брчком буде *Град у театру, театар у граду*.“

На задовољство свих присутних Сусрети су отворени представом „Све се некако преживи, осим смрти“, Народног позоришта из Сарајева. Представу је режирао Дино Мустафић, по тексту Љубице Остојић. Наредног дана Градско позориште из Подгорице одиграло је представу „Чувари твог поштења“. Трећег дана играна је представа под називом „Мирна Босна“ Камерног театра 55 из Сарајева. Након Камерног театра из Сарајева на ред је дошла представа у извођењу Звездара театра из Београда под називом „Хипноза једне љубави“. Наведена изведба се дуго ишчекивала, како због Душана Ковачевића који потписује и текст и режију тако и због глумачке поставе коју је окупио (Аница Добра, Драган Петровић, Љубомир Бандовић, Нина Јанковић и други). Након Звездара театра дошао је ред да се представи Народно позориште Републике Српске из Бање Луке са представом „Сабирни центар“. Шести дан је био резервисан за Сатирично казалиште Керемпух из Загреба и њихову контроверзну представу „Устав Републике Хрватске“ у режији Винка Брешана. Претпоследњег такмичарског дана наступило је Хрватско народно казалиште из Мостара са представом „Представа Хамлет у селу Мрдуша Доња“. Посљедњег, осмог, такмичарског дана, заинтересована публика имала је

прилику да гледа извођење Босанског народног позоришта и представу „Моја фабрика“, у режији Селме Спахић.

Поред осам представа које смо поменули заинтересована публика је била у прилици да ужива у разговору са Славком Штимцем, Ањом Шоваговић, Оливером Катарином и Изудином Бајровићем. Такође, у склопу ових активности представљени су часописи *Ријеч* и *Живот*.

Увод у затварање овогодишњих Сусрета припао је Едину Карамазову, чији је концерт претходио награђивању најбољих и свечаном затварању. Стручни жири у саставу: Алмир Имиширевић, драмски писац из Сарајева, Љиљана Благојевић, глумица из Београда и Ања Шоваговић, глумица из Загреба, прогласио је представу „Хипноза једне љубави“, београдског Звездара театра, аутора и редитеља Душана Ковачевића, за најбољу на XXXIV Сусретима позоришта/казалишта.

*Александар Вучковић*

## ПРОЈЕКАТ „ДУШУ НИСУ УБИЛИ“

У суботу, 2. децембра 2017. године, у великој сали Народног позоришта Републике Српске одржана је промоција пројекта „Душу нису убили“, који је покренула РТРС. У склопу пројекта издате су и двије монографије, а почетком сљедеће године биће премијерно приказан и документарни филм под истим називом.

Гостима се први обратио Драган Мочевећ, председник српско-руског удружења „Мост“, који је истакао значај једног оваквог пројекта за српски народ. Историчари Милош Ковић и Горан Латинковић су представили обиме страдања српског народа у 20. вијеку, али и покушали да понуде неке одговоре о томе шта би могли да буду узроци свега тога. Прву монографију *Затирање Срба* представио је Драга Мاستиловић, декан Филозофског факултета у Источном Сарајеву.

Након кратког излагања Михаила Орловића, учесника пројекта, присутнима се обратила Мира Лолић Мочевећ. Она је са екипом РТРС-а обишла сва страгишта и мјеста страдања Срба широм Босне и Херцеговине. Истакла је да већина тих мјеста нема ни обиљежја и да су жртве које су ту страдале скоро заборављене. За потребе пројекта, узете су изјаве људи који су били свједоци страдања, и оне су објављене у другој представљеној монографији под називом *Душу нису убили* госпође Лолић Мочевећ.

Промоција је завршена исјечком из већ поменутог филма, путем којег ће гледаоци моћи да чују и виде сва мјеста страдања српског народа која су забиљежена у овим књигама.

Дејан Дошлић

## Представљање књиге *Срби 1903–1914: Историја идеја*

Приредио Милош Ковић

Културни центар Бански двор, Бања Лука, 2. децембра

Књига *Срби 1903–1914: Историја идеја* угледала је свјетло дана 2015. године у издању Издавачке куће Clío и од тада је започело њено интензивно представљање на простору Србије и Републике Српске. Условно речено, ова књига је релативно касно представљена у Бањој Луци узмемо ли у обзир како је критика оцјенила ову публикацију и потребу Бање Луке да се етаблира као значајан политички и академски центар унутар корпуса српског народа.

Модератор промоције наведене публикације био је Жељко Будимир, а о самој публикацији говорили су др Ђорђе Вуковић са Факултета политичких наука и др Боривоје Милошевић са Филозофског факултета у Бањој Луци, као и приређивач публикације др Милош Ковић са Филозофског факултета у Београду.

Сви говорници су се сложили да је временски период који је обрађиван у публикацији у контексту развоја културног, научног и политичког живота код Срба један од најзначајнијих циклуса у историји српског народа. Управо због тога је Вуковић нагласио да проучавање једног таквог циклуса и упућивање на личности које симболишу тај циклус може да има изузетан значај на савремене генерације у покушају да се реферишу на традицију из које долазе и из те позиције заузму став у односу на савременост као нужну датост на коју треба активно да се одговори. У покушају да се успостави однос прошлост–садашњост, професор Милошевић је настојао да употпуни слику друштвених тенденција код Срба у односу на друштвене тенденције које су доминирале код осталих европских народа у том периоду, сматрајући да је то нужан услов уколико желимо да доносимо правилне представе о периоду и личностима којима се ова

публикација бави. Милош Ковић, приређивач публикације *Срби 1903–1914. Историја идеја*, истакао је потребу да се мисле идејни процеси код Срба и на тај начин заштите од искривљених тумачења која нам се данас намећу. Јер једино у таквом контексту могуће је говорити о историји као дисциплини која, упркос томе што је предмет њеног проучавања прошлост, може да утиче на правилно расуђивање у контексту наше савремености.

На крају, али не мање важно, треба истаћи да је Црвени салон Банског двора био испуњен до посљедњег мјеста, а најбројнију публику представљали су студенти Универзитета у Бањој Луци.

**Александар Вучковић**